१- चंपालाल सांभर नं- १५१५८ ३५/

२- आनन्द ॥ १५१५९ ॥

श्री के के यावली की एक (५००) को ५० मिन

श्री श्री श्री सीताराम (५००) को ८ मि

* अथ *
श्रीरामस्तवराज
* प्रारम्भः *

* अथ *
श्रीरामस्तवराजः
* प्रारम्भः *

* अथ *

श्रीरामस्तवराजः प्रारम्भः ।

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ अस्य श्रीरामचन्द्रस्तवराजस्तोत्रमंत्रस्य सनत्कुमार ऋषिः अनुष्टुप्छन्दः श्रीरामो देवता । सीता बीजम् । हनुमान्शक्तिः । श्रीरामप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः । श्रीसूत उवाच-सर्वशास्त्रार्थतत्वज्ञं व्यासं सत्यवतीसुतम् । धर्मपुत्रः प्रहृष्टात्मा प्रत्युवाच मुनीश्वरम् ॥ २ ॥ युधिष्ठिर उवाच-भगवन् योगिनां श्रेष्ठ

सर्वशास्त्रविशारद । किं तत्त्वं किं परं जाप्यं किं ध्यानं मुक्तिसाधनम् ॥३॥ श्रोतुमिच्छामि तत्सर्वं ब्रूहि मे मुनिसत्तम । वेदव्यास उवाच–धर्मराज महाभाग शृणु वक्ष्यामि तत्त्वतः ॥४॥ यत्परं यद्गुणातीतं यज्ज्योतिरमलं शिवम् । तदेव परमं तत्त्वं कैवल्यपदकारणम् ॥५॥ श्रीरामेति परं जाप्यं तारकं ब्रह्मसंज्ञकम् । ब्रह्महत्यादिपापघ्नमिति वेदविदो विदुः ॥६॥ श्रीरामरामेति जना ये जपन्ति च सर्वदा । तेषां भुक्तिश्चमुक्तिश्च भविष्यति न संशयः ॥७॥ स्तवराजः पुरा प्रोक्तो नारदेन च धीमता । तत्सर्वं

सम्प्रवक्ष्यामि हरिध्यानपुरःसरम् ॥८॥ तापत्रयाग्निशमनं सर्वौघविनिकृन्तनम् । दारिद्र्य दुःखशमनं सर्वसम्पत्करं शिवम् ॥९॥ विज्ञानफलदं दिव्यं मोक्षैकफलसाधनम् । नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि रामं कृष्णं जगन्मयम् ॥१०॥ अयोध्यानगरे रम्ये रत्नमण्डपमध्यमे । स्मरेत्कल्पतरोर्मूले रत्नसिंहासनं शुभम् ॥ ११॥ तन्मध्येऽष्टदलं पद्मं नानारत्नैश्च वेष्टितम् । स्मरेन्मध्ये दाशरथिं सहस्रादित्यतेजसम् ॥ १२ ॥ पितुरंकगतं राममिन्द्रनीलमणिप्रभम् । कोमलाङ्गं विशालाक्षं विद्युद्वर्णाम्बरावृतम्

॥१३॥ भानुकोटिप्रतीकाशं किरीटेन विराजितम्। रत्न-ग्रैवेयकेयूररत्नकुण्डलमण्डितम् ॥ १४ ॥ रत्नकङ्कणमञ्जीरकटिसूत्रैरलंकृतम् । श्रीवत्सकौस्तुभोरस्कं मुक्ताहारोपशोभितम् ॥ १५ ॥ दिव्यरत्नसमायुक्तं मुद्रिकाभिरलंकृतम्।राघवं द्विभजं बालं राममीषत्स्मिताननम् ॥१६॥ तुलसीकुन्दमन्दारपुष्पमाल्यैरलंकृतम्। कर्पूरागुरुकस्तूरीदिव्यगन्धानुलेपनम् ॥ १७ ॥ योगशास्त्रेष्वभिरतं योगीशं योगदायकम् । सदा भरतसौमित्रिशत्रुघ्नपरिशोभितम् ॥ १८ ॥ विद्याधरसुराधीशसिद्धगन्ध-

र्वकिन्नरैः ॥ योगीन्द्रैर्नारदाद्यैश्च स्तूयमानमहर्निशम् ॥१६॥ विश्वामित्रवसिष्ठादिमुनिभिः परिसेवितम् सनकादिमुनिश्रेष्ठैर्योगिवृन्दैश्च सेवितम् ॥२०॥ रामं रघुवरं वीरं धनुर्वेदविशारदम् । मङ्गलायतनं देवं रामं राजीवलोचनम् ॥२१॥ सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञमानन्दकरसुन्दरम् । कौशल्यानन्दनं रामं धनुर्बाणधरं हरिम् ॥ २२ ॥ एवं सञ्चिन्तयन् विष्णुं यज्ज्योतिरमलं विभुम् । प्रहृष्टमानसो भूत्वा मुनिवर्यः स नारदः ॥ २३ ॥ सर्वलोकहितार्थाय तुष्टाव रघुनन्दनम् । कृताञ्जलिपुटो भूत्वा चिन्त-

यन्नद्भुतं हरिम् ॥ २४ ॥ यदेकं यत्परं नित्यं यदनन्तं चिदात्मकम् । यदेकव्यापकं लोके तद्रूपं चिन्तयाम्यहम् ॥ २५ ॥ विज्ञानहेतुं विमलायताक्षं प्रज्ञानरूपं स्वसुखैकहेतुम् । श्रीरामचन्द्रं हरिमादिदेवं परात्परं राममहं भजामि ॥ २६ ॥ कविं पुराणं पुरुषं पुरस्तात् सनातनं योगिनमीशितारम् । अणोरणीयांसमनन्तवीर्यं प्राणेश्वरं राममसौ ददर्श ॥ २७ ॥ नारद उवाच—नारायणं जगन्नाथमभिरामं जगत्पतिम् । कविं पुराणं वागीशं रामं दशरथात्मजम् ॥ २८ ॥ राजराजं रघुवरं ॥ कौशल्यानन्दवर्धनम् । भर्गं

वरेण्यं विश्वेशं रघुनाथं जगद्गुरुम् ॥२९॥ सत्यं सत्य-
प्रियं श्रेष्ठं जानकीवल्लभं विभुम् । सौमित्रिपूर्वजं शान्तं
सानन्दं कमलेक्षणम् ॥ ३० ॥ आदित्यं रविमीशानं
घृणिसूर्यमनामयम् । आनन्दरूपिणं सौम्यं राघवं करुणा-
मयम् ॥ ३१ ॥ जामदग्न्यं तपोमूर्तिं रामं परशुधारि-
णम् । वाक्पतिं वरदं वाच्यं श्रीपतिं पक्षिवाहनम् ॥३२॥
श्रीशार्ङ्गधारिणं रामं चिन्मयानन्दविग्रहम् । हलधृग्वि-
ष्णुमीशानं बलरामं कृपानिधिम् ॥३३॥ श्रीवल्लभं कृपा-
नाथं जगन्मोहनमच्युतम् । मत्स्यकूर्मवराहादिरूपधा-

रिणामव्ययम् ॥ ३४ ॥ वासुदेवं जगद्योनिमनादिनिधनं
हारम् ॥ गोविन्दं गोपतिं विष्णुं गोपीजनमनोहरम्॥३५॥
गोगोपालपरीवारं गोपकन्यासमावृतम् । विद्युत्पुञ्जप्र-
तीकाशं रामं कृष्णं जगन्मयम् ॥३६॥ गोगोपिकासमा-
कीर्णं वेणुवादनतत्परम् ॥ कामरूपं कलावन्तं कामिनी
कामदं विभुम् ॥३७॥ मन्मथं मथुरानाथं माधवं मकर-
ध्वजम् । श्रीधरं श्रीकरं श्रीशं श्रीनिवासं परात्परम् ॥३८॥
भूतेशं भूपतिं भद्रं विभूतिं भूतिभूषणम्॥सर्वदुःखहरं वीरं
दुष्टदानववैरिणम् ॥ ३९ ॥ श्रीनृसिंहं महाबाहुं महान्तं

दीप्ततेजसम् । चिदानन्दमयं नित्यं प्रणवं ज्योतिरूपिणम् ॥ ४० ॥ आदित्यमण्डलगतं निश्चितार्थस्वरूपिणम् । भक्तप्रियं पद्मनेत्रं भक्तानामीप्सितप्रदम्॥४१॥ कौशलेयं कलामूर्त्तिं काकुत्स्थं कमलाप्रियम् । सिंहासने समासीनं नित्यव्रतमकल्मषम् ॥४२॥ विश्वामित्रप्रियं दान्तं स्वदारनियतव्रतम्।यज्ञेशं यज्ञपुरुषं यज्ञपालनतत्परम् ॥ ४३ ॥ सत्यसन्धं जितक्रोधं शरणागतवत्सलम् । सर्वक्लेशापहरणं विभीषणवरप्रदम् ॥४४॥ दशग्रीवहरं रौद्रं केशवं केशिमर्दनम् । बालिप्रमथनं वीरं सुग्रीवेप्सि-

तराज्यदम् ॥४५॥ नरवानरदेवौघैश्च सेवितं हनुमत्प्रियम्॥ शुद्धं सूक्ष्मं परं शान्तं तारकं ब्रह्मरूपिणम् ॥ ४६ ॥ सर्व-भूतात्मभूतस्थं सर्वाधारं सनातनम् । सर्वकारणकर्तारं निदानं प्रकृतेः परम् ॥ ४७ ॥ निरामयं निराभासं निर-वद्यं निरञ्जनम् । नित्यानन्दं निराकारमद्वैतन्तमसः परम् ॥ ४८ ॥ परात्परतरं तत्त्वं सत्यानन्दं चिदात्म-कम् ॥ मनसा शिरसा नित्यं प्रणमामि रघूत्तमम् ॥४९॥ सूर्यमण्डलमध्यस्थं रामं सीतासमन्वितम् । नमामि पुण्डरीकाक्षममेयं गुरुतत्परम् ॥ ५० ॥ नमोऽस्तु वासु-

देवाय ज्योतिषां पतये नमः । नमोऽस्तु रामदेवाय जगदानन्दरूपिणे ॥५१॥ नमो वेदान्तनिष्ठाय योगिने ब्रह्मवादिने । मायामयनिरस्ताय प्रपन्नजनसेविने ॥५२॥ वन्दामहे महेशानं चण्डकोदण्डखण्डनम् । जानकीहृदयानन्दवन्दनं रघुनन्दनम् ॥ ५३ ॥ उत्फुल्लामलकोमलोत्पलदलश्यामाय रामाय ते कामाय प्रमदामनोहरगुणग्रामाय रामात्मने । योगारूढमुनीन्द्रमानससरोहंसाय संसारविध्वंसाय स्फुरदोजसे रघुकुलोत्तंसाय पुंसे नमः ॥ ५४ ॥ भवोद्भवं वेदविदां वरिष्ठमादित्यच-

न्द्रानलसुप्रभावम् । सर्वात्मकं सर्वगतस्वरूपं नमामि रामं तमसः परस्तात् ॥ ५५ ॥ निरञ्जनं निष्प्रतिमं निरीहं निराश्रयं निष्कलमप्रपञ्चम्। नित्यं ध्रुवं निर्विषयस्वरूपं निरन्तरं राममहं भजामि ॥ ५६ ॥ भवाब्धिपोतं भरताग्रजं तं भक्तप्रियं भानुकुलप्रदीपम् । भताधिनाथं भुवनाधिपत्यं भजामि रामं भवरोगवैद्यम् ॥ ५७ ॥ सर्वाधिपत्यं समदृष्टिधीरं सत्यं चिदानन्दमयस्वरूपम् । सत्यं शिवं शान्तमयं शरण्यं सनातनं राममहं भजामि ॥५८॥ कार्यक्रियाकारणमप्रमेयं कविं पुराणं कमलाय-

तात्तम् । कुमारवेद्यं करुणामयं तं कल्पद्रुमं राममहं भजामि ॥ ५९ ॥ त्रैलोक्यनाथं सरसीरुहाक्षं दयानिधिं द्वन्द्वविनाशहेतुम् । महाबलं वेदनिधिं सुरेशं सनातनं राममहं भजामि ॥ ६० ॥ वेदान्तवेद्यं कविमीशितारमनादिमध्यान्तमचिन्त्यमाद्यम् । अगोचरं निर्मलमेकरूपं नमामि रामं तमसः परस्तात् ॥ ६१ ॥ अशेषवेदात्मकमादिसंज्ञमजं हरिं विष्णुमनन्तमाद्यम् । अपारसंवित्सुखमेकरूपं परात्परं राममहं भजामि ॥ ६२ ॥ तत्त्वस्वरूपं पुरुषं पुराणं स्वतेजसा पूरितविश्वमेकम् । राजाधिराजं

रविमण्डलस्थं विश्वेश्वरं राममहं भजामि॥६३॥लोका-
भिरामं रघुवंशनाथं हरिं चिदानन्दमयं मुकुन्दम् । अशे-
षविद्याधिपतिं कवीन्द्रं नमामि रामं तमः परस्तात्॥६४॥
योगीन्द्रसङ्घैश्च सुसेव्यमानं नारायणं निर्मलमादि-
देवम् । नतोऽस्मि नित्यं जगदेकनाथमादित्यवर्णं तमसः
परस्तात् ॥ ६५ ॥ विभूतिदं विश्वसृजं विराजं राजेन्द्र-
मीशं रघुवंशनाथम् । अचिन्त्यमव्यक्तमनन्तमूर्तिं
ज्योतिर्मयं राममहं भजामि ॥ ६६ ॥ अशेषसंसारविहा-
रहीनमनादिनं पूर्णमुखाभिरामम् । समस्तसाक्षीतमसः

परस्तान्नारायणं विष्णुमहं भजामि ॥६७॥ मुनीन्द्रगुह्यं परिपूर्णकामं कलानिधिं कल्मषनाशहेतुम् । परात्परं यत्परमं पवित्रं नमामि रामं महतो महान्तम् ॥ ६८ ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च देवेन्द्रो देवतास्तथा । आदित्यादिग्रहाश्चैव त्वमेव रघुनन्दन ॥ ६९ ॥ तापसा ऋषयः सिद्धाः साध्याश्च मरुतस्तथा । विप्रा वेदास्तथा यज्ञा पुराणं धर्मसंहिताः ॥ ७० ॥ वर्णाश्रमास्तथा धर्मा वर्णधर्मास्तथैव च । यक्षराक्षसगन्धर्वा दिक्पाला दिग्गजादिभिः ॥७१॥ सनकादिमुनिश्रेष्ठास्त्वमेव रघुपुङ्गव ॥

वसवोऽष्टौ त्रयः काला रुद्रा एकादश स्मृताः ॥ ७२ ॥ तारका दश दिक्चैव त्वमेव रघुनन्दन ॥ सप्त द्वीपाः समुद्राश्च नगा नद्यस्तथा द्रुमाः ॥ ७३ ॥ स्थावरा जङ्गमाश्चैव त्वमेव रघुनायक ॥ देवतिर्यङ्मनुष्याणां दानवानां तथैव च ॥७४॥ माता पिता तथा भ्राता त्वमेव रघुवल्लभ ॥ सर्वेषां त्वं परं ब्रह्म त्वं मह्यं सर्वमेव हि ॥७५॥ त्वमक्षरं परं ज्योतिस्त्वमेव पुरुषोत्तम ॥ त्वमेव तारकं ब्रह्म त्वत्तोऽन्यन्नैव किञ्चन ॥ ७६ ॥ शान्तं सर्वगतं सूक्ष्मं परब्रह्मसनातनम् ॥ राजीवलोचनं रामं प्रणमामि जग-

ऽपतिम् ॥ ७७ ॥ व्यास उवाच—ततः प्रसन्नः श्रीरामः प्रोवाच मुनिपुङ्गवम् ॥ तुष्टोऽस्मि मुनिशार्दूल वृणुष्व वर-मुत्तमम् ॥ ७८ ॥ नारद उवाच—यदि तुष्टोऽसि सर्वज्ञ श्रीराम करुणानिधे ॥ त्वन्मूर्तिदर्शनेनैव कृतार्थोऽहं च सर्वदा ॥ ७९ ॥ धन्योऽहं कृतकृत्योऽहं पुण्योऽहं पुरु-षोत्तम ॥ अद्य मे सफलं जन्म जीवितं सफलं च मे ॥ ८० ॥ अद्य मे सफलं ज्ञानमद्य मे सफलं तपः ॥ अद्य मे सफलं जन्म त्वत्पादाम्भोजदर्शनात् ॥ ८१ ॥ अद्य मे सफलं सर्वं त्वन्नामस्मरणं तथा ॥ त्वत्पादाम्भोरुहद्व-

न्द्वसद्भक्तिं देहि राघव ॥ ८२ ॥ ततः परमसम्प्रीतो रामः प्राह स नारदम् ॥ श्रीराम उवाच–मुनिवर्य महाभाग मुने त्विष्टं ददामि ते ॥ यत्त्वया चेप्सितं सर्वं मनसा तद्भविष्यति ॥८३॥ नारद उवाच–वरं न याचे रघुनाथ युष्मत्पादाब्जभक्तिः सततं ममास्तु ॥ इदं प्रियं नाथ वरं प्रयाचे पुनः पुनस्त्वामिदमेव याचे ॥ ८४ ॥ व्यास उवाच–इत्येवमीडितो रामः प्रादात्तस्मै वरान्तरम् ॥ विरराम महातेजाः सच्चिदानन्दविग्रहः ॥ ८५ ॥ अद्वैतममलं ज्ञानं त्वन्नामस्मरणं तथा ॥ अन्तर्धाय जगन्नाथः

पुरतस्तस्य राघवः ॥ ८६ ॥ इति श्रीरघुनाथस्य स्तवराजमनुत्तमम् ॥ सर्वसौभाग्यसम्पत्तिदायकं मुक्तिदं शुभम् ॥ ८७ ॥ कथितं ब्रह्मपुत्रेण वेदानां सारमुत्तमम् ॥ गुह्याद्गुह्यतमं दिव्यं तव स्नेहात्प्रकीर्तितम् ॥ ८८ ॥ यः पठेच्छृणुयाद्वापि त्रिसन्ध्यं श्रद्धयाऽन्वितः ॥ ब्रह्महत्यादिपापानि तत्समानि बहूनि च ॥ ८९ ॥ स्वर्णस्तेयसुरापानगुरुतल्पायुतानि च ॥ गोवधाद्युपपापानि ह्यनृतादिभवानि च ॥ ९० ॥ सर्वैः प्रमुच्यते पापैः कल्पायुतशतोद्भवैः॥ मानसं वाचिकं

पापं कर्मणा समुपार्जितम् ॥ ६१ ॥ श्रीरामस्मरणेनैव तत्क्षणान्नश्यति ध्रुवम् ॥ इदं सत्यमिदं सत्यं सत्यमेतदिहोच्यते ॥ ६२ ॥ रामः सत्यं परब्रह्म रामात्किंचिन्न विद्यते ॥ तस्माद्रामस्वरूपं हि सर्वसत्यमिदं जगत् ॥ ६३ ॥ श्रीसूत उवाच—श्रीरामचन्द्र रघुपुङ्गव राजवर्य राजेन्द्र राम रघुनायक राघवेश ॥ राजाधिराज रघुनन्दन रामभद्र दासोऽहमद्य भवतः शरणागतोऽस्मि ॥ ६४ ॥ वैदेहीसहितं सुरद्रुमतले हैमे महामण्डपे मध्ये पुष्पकमासने मणिमये वीरासने संस्थितम् ॥ अग्रे वाचयति प्रभञ्जनसुते तत्त्वं च

वायु सुते = महावी

सद्भिः परं व्याख्यातं भरतादिभिः परिवृतं रामं भजे
श्यामलम् ॥६५॥ रामं रत्नकिरीटकुण्डलयुतं केयूरहा-
रान्वितं सीतालंकृतवामभागममलं सिंहासनस्थं विभुम्॥
सुग्रीवादिहरीश्वरैः सुरगणैः संसेव्यमानं सदा विश्वा-
मित्रपराशरादिमुनिभिः संस्तूयमानं प्रभुम् ॥ ६६ ॥ सक-
लगुणनिधानं योगिभिः स्तूयमानं भुजविजितविमानं
राक्षसेंद्रादिकालम् ॥ महितवृषभयानं सीतया शोभमानं
स्मृतहृदयविमानं ब्रह्म रामाभिधानम् ॥ ६७ ॥ रघुवर
तव मूर्तिर्मामके मानसाब्जे नरकगतिहरं ते नामधेयं

मुखे मे ॥ अनिशमतुलभक्त्या मस्तके त्वत्पदाब्जं भवजलनिधिमग्नं रक्ष मामार्तबन्धो ॥ ९८ ॥ रामरत्नमहं वन्दे चित्रकूटनिवासिनम् ॥ कौसल्याभक्तिसम्भूतं जानकीकण्ठभूषणम् ॥ ९९ ॥
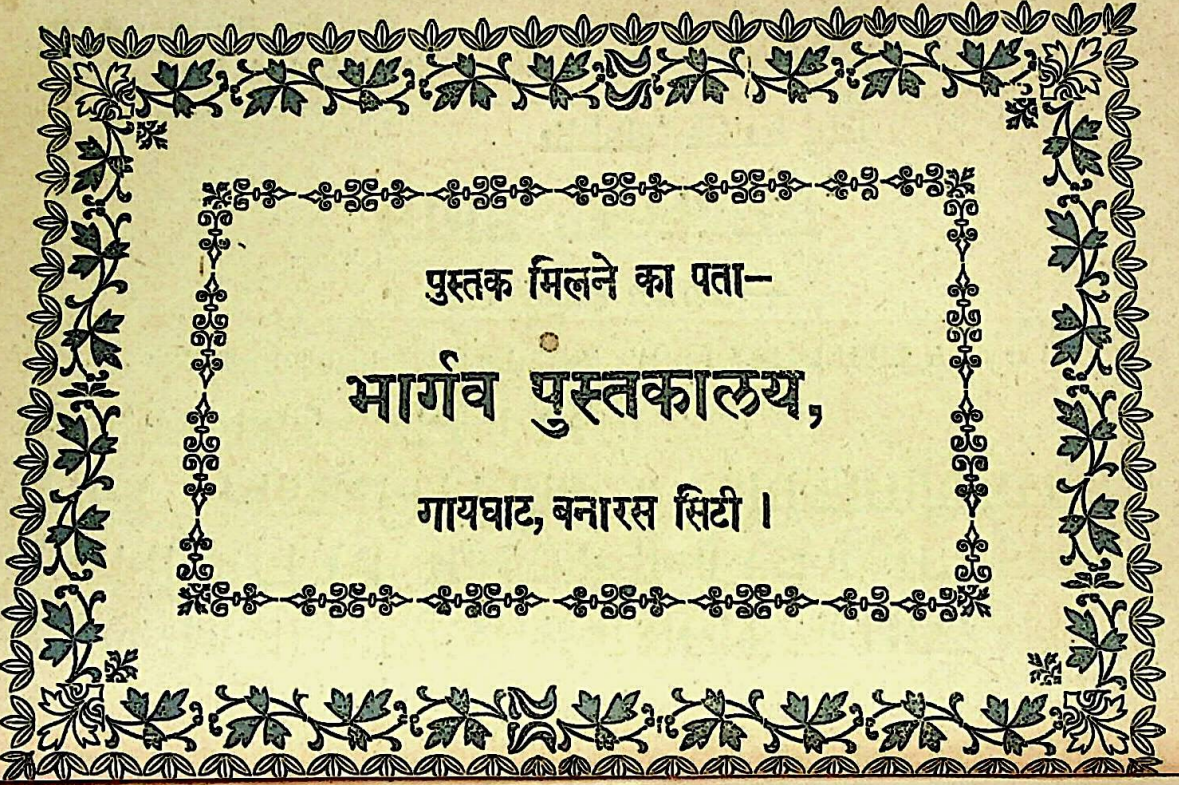
इति श्रीसनत्कुमारसंहितायां नारदोक्तं श्रीरामचन्द्रस्तवराजस्तोत्रं सम्पूर्णम् ।

पुस्तक मिलने का पता—

भार्गव पुस्तकालय,

गायघाट, बनारस सिटी ।

बाबू कैलासनाथभार्गवद्वारा भार्गवभूषण प्रेस, बनारस सिटी में मुद्रित ।

पुस्तक मिलने का पता—
भार्गव पुस्तकालय,
गायघाट, बनारस सिटी ।